

СВОБОДА

LIBERTY

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУССКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУССКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА“

РѢКЪ VI.

Мт. Кармель, Па. Четвергъ 18-го Септя 1898.

Число 33.

Календарь.

18	Ч.	ПРЕОБРАЖЕНІЕ ГОСПОДНЕ
19	П.	Дометія, Мульхерія
20	С.	Емилиана еп. Леонидо
21	Н.	11. ПО СОНѢ. Матія апост.
22	П.	Лаврентія муч.
23	В.	Евдокия муч.
24	С.	Фотія и Анникета

ЗМѢСТЪ.

Справы „Союза“ — Война окончена. — Православны подвижники вновь выбачаютъ. — Встрѣча изъ старому краю. — Новинки. — Фейлетовъ: Про затмѣніе сонца и мѣсяца. — Кара тѣлесна въ сибирійскихъ вѣзникахъ. — Оголошена.

УВАГА.

Хотячя приступити до „Союза“ най посылають вступне и мѣсячне до касіера:

Мг. Kond. Kotanczyk
Box 127
SHAMOKIN, PA.

И увѣдомлять секретара подъ адресою:

Rev. Antony Bonczewsky
10 May Str.
ANSONIA, Conn.

СПРАВЫ „Р. Н. СОЮЗА“

Справоздане касове „Союза“ за мѣсяць лияень 1898 р.

Buffalo, N. Y.	
Брат. св. Иоана Хр.	\$9.25
О. Н. Дмитровъ	3.00
за брата Михайла	2.00
New Britain, Conn.	
Кирлейза Йосифъ	1.00
Волякъ Михайло	1.00
West Troy, N. Y.	
Брат. св. О. Николая за червень	6.50
за лияень	7.75
Pittsburg, Pa.	
Брат. св. О. Николая	76.75
Котанчыкъ Ленко	1.75
Решетаръ Вавьо	1.50
Ференць Юрко	100
Дмитровъ Михайло	2.75

Jessup, Pa.	
Брат. св. Ап. Петра и Павла	6.00
Shenandoah, Pa.	
Брат. св. Арх. Михаила	23.50
St. Louis, Mo.	
Братство св. Арх. Михаила	17.50
Валевскій Алексан.	1.75
Waterbury, Conn.	
Члены	3.50
Yonkers, N. Y.	
Братство св. Арх. Михаила	10.00
Ansonia, Conn.	
Брат. св. Ап. Петра и Павла	32.25
West Pawlet, Vt.	
Члены	3.00
McAdoo, Pa.	
Брат. Покр. Пресв. Богородиць	24.25
Elmira, N. Y.	
Братство св. Арх. Михаила	7.50
Jersey City, N. J.	
Брат. св. Ап. Петра и Павла	67.00
Смій Никола	1.75
Смій Григорій	1.00
Mammoth, Pa.	
Копча Якимъ	50
Копча Иванъ	50
Priceburg, Pa.	
Брат. св. Василия В.	22.50
Mt. Carmel, Pa.	
Брат. св. Ап. Петра и Павла	24.75
Брат. св. Димитрія	22.50
Centralia, Pa.	
Члены	3.25
Homestead, Pa.	
Братство св. Арх. Михаила	10.00
Sayre, Pa.	
Члены	5.94
Olyphant, Pa.	
Брат. св. Иоана Хр.	71.50
Mayfield, Pa.	
Братство св. Кирилла	30.00
Методія	9.40
Члены	9.40
Shamokin, Pa.	
Братство св. Кирилла	72.25
Методія	

Simpson, Pa.	
Члены	11.64
Lansford, Pa.	
Брат. Рожд. Пресв. Богородиць	42.32
Edwardsdale, Pa.	
Барна Петро	1.00
Oldforge, Pa.	
Корбелякъ Яковъ	3.00
Басалига Григорій	1.50
Scranton, Pa.	
Члены	5.00
Разомъ	\$666.30
Фонгъ желѣзный	\$2504.97
розпоряд.	2987.89
Депозиты	304.05
Сума:	\$5796.91
Приступили слѣдующій новій членъ до „Р. Н. Союза“ въ мѣсяць лияень 1898 р.	
Число въ гол. вписъ:	
1. Кирлейза Йосифъ	983
2. Волкъ Михаилъ	983
Shamokin, Pa.	
3. Вагнеръ Йос.	943
4. Кулякъ Параскевія	944
5. Капакъ Лешко	944
6. Годичъ Теод.	945
7. Вучъ Михайло	945
8. Челакъ Ваньо	946
9. Думчакъ Андрей	946
10. Сѣнка Франц.	980
Pittsburg, Pa.	
11. Скуба Василь	947
12. Мальскій Янь	947
13. Данько Иванъ	948
14. Бѣлявскій Арт.	948
15. Дзибронъ Геронъ	949
Jessup, Pa.	
16. Станьковскій Иоанъ	949
17. „ Никола	950
18. Сильвестеръ Сенько	950
19. Решетаръ Ив.	951
20. Висневскій Сев.	951
21. Басалига Петро	952
Shenandoah, Pa.	
22. Шубякъ Онуфрій	952
23. Михальскій Аф.	953
24. Косаръ Христоф.	953
St. Louis, Mo.	
25. Юцакъ Мих.	954
26. Галцкій Мих.	954

Ansonia, Conn.	
77. Хомковичъ Алек.	955
78. „ Михайло	955
79. Шариска Юлія	977
Maufied, Pa.	
80. Обшарскій Василь	978
81. Милиничъ Йосифъ	978
82. Костко Амбросій	979
83. Дудикъ Теодоръ	979
Simpson, Pa.	
84. Жижничъ Иоанъ	980
Lansford, Pa.	
85. Мата Иванъ	753
86. Гойда Юрій	754
87. Молищакъ Мих.	758
88. Чоменко Фець	762
89. Тхоръ Иванъ	769
90. Солинчакъ Иванъ	771
91. Присташъ Иванъ	773
92. Гойда Василь	775
93. Бенць Дмитро	780
94. Рингеръ Стефанъ	832
95. Покрышакъ Петро	832
96. Каляпиръ Иванъ	833
97. Грацонъ Стефанъ	833
Jersey City, N. J.	
33. Бѣгунякъ Вас.	958
39. Телель Демко	958
40. Грозикъ Настя	959
41. Ксеничъ Василь	959
42. „ Евка	960
43. Чухта Иванъ	960
44. Петрицивъ Петро	991
45. Гойдичъ Гр.	961
46. „ Марта	962
47. Суханичъ Данько	962
48. Сисакъ Йосифъ	963
49. Флякъ Кость	963
50. Цимбалакъ Улька	964
Mammoth, Pa.	
51. Конча Иванъ	986
Mt. Carmel, Pa.	
52. Швейда Мих.	938
53. Гараксимъ Кароль	964
Homestead, Pa.	
54. Шатковскій Сид.	965
55. Фенъ Петро	965
56. Романъ Иванъ	966
57. Гмызакъ Иванъ	966
58. Евусякъ Гнать	967
59. Журбай Грлицъ	967
60. Ластовка Мих.	968
61. Спѣвакъ Йосифъ	968
62. Фешъ Иванъ	969
Olyphant, Pa.	
63. Сембратъ Стефанъ	969
64. Хованецъ Марія	970
65. Горбалъ Афанъ	970
66. Смаржъ Мих.	971
67. „ Марія	971
68. Стащакъ Данько	972
69. Несторъ Петро	972
70. „ Иванъ	973
71. „ Марія	973
72. Драганъ Семанъ	974
73. Свала Петро	974
74. „ Иванъ	975
75. „ Евгения	975
76. „ Анна	976

77. Шарпекій Иванъ	976
78. „ Петро	977
79. Шариска Юлія	977
Maufied, Pa.	
80. Обшарскій Василь	978
81. Милиничъ Йосифъ	978
82. Костко Амбросій	979
83. Дудикъ Теодоръ	979
Simpson, Pa.	
84. Жижничъ Иоанъ	980
Lansford, Pa.	
85. Мата Иванъ	753
86. Гойда Юрій	754
87. Молищакъ Мих.	758
88. Чоменко Фець	762
89. Тхоръ Иванъ	769
90. Солинчакъ Иванъ	771
91. Присташъ Иванъ	773
92. Гойда Василь	775
93. Бенць Дмитро	780
94. Рингеръ Стефанъ	832
95. Покрышакъ Петро	832
96. Каляпиръ Иванъ	833
97. Грацонъ Стефанъ	833

3) Дояки члены „Р. Н. Союза“ платятъ свои вклады не дуже точно. Робятъ такъ, що одень мѣсяць за платитъ а другій нѣ и т. д. Въ той способъ деякі вкладають зъ вкладками за 3 або и больше мѣсяцѣвъ. На се роблю ихъ уважными и пригадую §§ 14. и 15. статутѣвъ „Р. Н. С.“, котрый мѣжь иншими каже: що членъ не платившій черезъ 3 мѣсяцѣвъ вкладокъ, тратитъ право до посмертного и великихъ запомага.

Отже бачность!

Новыхъ членѣвъ якъ най-болѣше приеднуйте, бо „Р. Н. Союзъ“ наша помѣчь, сила и слава!

Ант. Бончевскій
секретарь.

К В И Т Ь.

Отсимъ посвѣдчаю, що одержавъ-емъ зъ касы „Р. Н. Союза“ суму триста дсярѣвъ (\$300.), яко посмертне по мой жень бл. п. Анастасіи Баволякъ. Рѣвно-жъ складаю щиро-сердечно подяку Выдѣлову „Р. Н. Союзъ“ за скорое выплачене грошей.

Mt. Carmel, Pa. 12 августа 1898.

Петро Баволякъ.
При свѣдкахъ:
О. Стефанъ Макаръ.
Ст. Шаманскій.

Война окончена.

Война помѣжь Испанією а Сполуч. Державами закончена подписанемъ условій спокою обома державами, котре наступило дня 12 августа о 4-ой години и 23 минуты.

Условія спокою слѣдующіи:
1) Испанцѣ зречуться всякой претенсіи и зверхности на Кубѣ.
2) Порто Ріко и всѣ свои инші острова въ заходныхъ Индіяхъ, одень островъ, котрый собѣ самі Американ-

цѣ выберутъ, на Лядронахъ, Испанцѣ водступаютъ Сполученымъ Державамъ.

3) Сполученій Державы займутъ Манілю, заливъ и порты въ часѣ мировыхъ укрѣдѣвъ, веденыхъ комисією, котра порѣшитъ судьбу Филиппинѣвъ на будущее.

4) Зѣ Кубы, Порто Ріко и иншихъ островѣвъ заходныхъ Индіи, Испанцѣ маюць сейчасъ уступити, а комисарѣ, котры маюць бути вменованіи въ протягу 10 днѣвъ, маюць зойти ся въ протягу 30 днѣвъ въ подписание протоколу въ Гаванѣ и въ Санъ Жуанъ и уложити способъ уступления Испанцѣвъ зъ тыхъ островѣвъ.

5) Сполуч. Державы и Испанія заименуютъ не болѣше якъ по пять комисарѣвъ, котры уложатъ и выкончатъ трактатъ.

Комисарѣ маюць зѣхатися въ Парижу и то не познѣше якъ 1. жовтня.

6) Зѣ подписанемъ протоколу всѣ кроки военны маюць устатити.

Хочъ послѣ подписаня того протоколу испанскій войска водѣдутъ до Испаніи, то американскій войска лишитися въ окупованныхъ краяхъ, щобъ удержати порядокъ.

Найгорша бѣда зѣ Филиппинами, бо тамъ мабуць прійде до того, що испанскій и американскій войска злучатъ ся разомъ, щобъ выступити противъ повстанцѣвъ.

Президентъ McKinley выдалъ прокламатію, повѣдомлючъ народъ о заключеной угодѣ, рѣвно-жъ зносить блокаду непріятельскихъ портѣвъ, до котрыхъ маюць вступитъ всѣ кораблѣ купечки за водповідно платоку дла. Американскымъ купечкимъ кораблямъ не зроблено жадной польги.

ПРО ЗАТМѢНІЕ СОНЦА И МѢСЯЦА.

(Копецъ.)

Такъ затмѣне, яке мы вже описали, называеся цѣлковитѣ. Однакъ деколи лучаеся о брукчовѣ затмѣне, а бувае оно тогдѣ, коли прислонена лишь середна часть соншиной кулѣ, а решту сонца видко доволка чорной плямы на середнѣ, що выгладѣе якъ блищачій, огнистый перстень.

Обручковѣ затмѣне лучаеся тогдѣ, коли сонце подчасъ затмѣня знаходитъ ся на болѣшомъ, якъ звичайно, воддаленю водъ землѣ, або коли мѣсяць пересуваеся трохи далѣше водъ землѣ, якъ звичайно. А лучити ся такъ може, б) и земля въ своій рѣчной дорозѣ разѣ сего близше, то зновъ далѣше водъ сонца, — а и мѣсяць пересуваеся разѣ близше, то зновъ далѣше водъ землѣ. Для лучшого зрозумѣня, вертаемо ще разѣ до пѣстука и лампы. Заслонѣмъ ебѣ зовѣмъ пѣстукомъ лампу. Опѣсля водѣвемо трохи пѣстуку водъ лица до лампы, — то тогдѣ лишь середина лампы буде затемнена, а доволка можъ буде бачити решту лампы, якъ ясну обручку. Те саме сталось бы, якъ бы мы водѣвемо трохи лампу. Подѣбно дѣеся при о брукчовѣ затмѣніи сонца А водѣ чого-жъ бувае частковѣ затмѣне, коли лишь горѣшна або долѣшна часть сонца затемнена?

Бувае оно тогдѣ, коли мѣсяць пересуваеся не навпрѣсть середины сонца, але трохи выжше або низше. Въ першомъ случию закрые лишь

горѣшну часть соншиной кулѣ, въ другомъ долѣшну.

Але и при цѣлковитомъ затмѣніи сонца лишь ты околицѣ землѣ видятъ зовѣмъ затемнене сонце, котры лежатъ по середнѣ той тѣни, що падае зѣ мѣсяца на землю. Околицѣ положеніи на земли далѣше на повночь, будутъ тогдѣ мати заслону лишь долѣшну часть сонца; а зновъ околицѣ положеніи на полудне водъ линіи цѣлковитого затмѣня, побачутъ затемнену лишь горѣшну часть сонца.

Добре! — скажете. Але чому затмѣне сонца не бувае все надъ тыми самими краями, але противно, разѣ видко нѣ одномъ, а другій разѣ въ другомъ краю? Або тому, що земля — кромѣ того, що обертаеся вокругъ сонца, — порушаеся ще внакше: она крутитъ ся ще вокругъ себе самои, зовѣмъ якъ чоловѣкъ, що выкручуеся на пятѣ або коли возьмемо за хвостикъ яблоко и въ пальцахъ будемо нимъ крутити. Те кружеве землѣ доволка самои себе водбуваеся водъ стороны заходнои до вехѣднои разѣ въ протягу 24 години або однои doby. Если чплити водъ однои повночи до другои, то земля обернеся якъ разѣ одень разѣ вокругъ себе. Зѣ того обороту землѣ доволка себе самои выхидитъ, что маемо день и ночь. Если нашь край при круженю землѣ подѣйде навпрѣсть сонца — маемо день; а якъ водкрутитъ ся въ противну сторону — буде ночь. Те саме дѣеся по черзѣ зѣ иншими краями и околицями землѣ: кожда въ протягу doby мае на перемѣну день и ночь.

Для лучшого розумѣня возьмѣмъ, що тыоць стоить передъ очемъ и выкручуеся на пятѣ.

Чоловѣкъ, або лучше его голова представляе землю, а огонь — сонце. Коли при крученю той чоловѣкъ звернеся съ лицомъ до огня, то мае на лицѣ ясность — день; а коли водвернеся водъ огня въ сторону противну — буде мати на лицѣ ночь. За кождымъ однымъ выкрученемъ на пятѣ, лице того чоловѣка буде мати одень день и одну ночь. Такъ саме и зѣ землею. Крутитъ ся она доволка себе разѣ въ пртягу 24 години, — а затѣмъ що разѣ то новій краѣ, положеніи на землѣ, звертають ся водъ сонца и маюць день, — подчасъ коли краѣ по противной сторонѣ, маюць въ томъ самомъ часѣ ночь.

А теперь пригадаймо собѣ, що дѣеся подчасъ затѣмня сонца. Затѣмне сонца може бути лишь въ день, — коли мѣсяць знайдеся помѣжь землею а сонцемъ. А прецѣвъ не конче той самъ краѣ муеитъ тогдѣ стояти навпрѣсть сонца и мати день! Адаже-жъ земля крутитъ ся вокругъ себе, а затѣмъ може лучити ся, що подчасъ затѣмня на противѣ сонца стоить разѣ Европа, другій разѣ Африка, коли иде зновъ полуднева Америка и такъ далѣше! И такъ оно есть по правдѣ. И зѣ той причини одно затмѣне бачуть лишь мешканцѣ Европы инше Африки, инше — полудневои Америки.

Для однои и того самого краю затѣмне сонца, головно цѣлковитѣ, принадае досить рѣдко — деколи разѣ на 50 або разѣ на 200 лѣтъ, а примѣромъ въ Англии мешканцѣ вже водѣ 500 лѣтъ не бачили цѣлковитого затѣмня сонца. Тожъ не дивота, що если надъ якимъ краемъ лучитъ ся затѣмне сонца, хто може, старася его побачити, — навѣтъ люде зѣ иншихъ краѣвъ

зѣжджають ся, бо знають, що другій разѣ въ житю може и не доведеся имъ оглядати того цѣкавого явища.

А теперь побѣдуюмо про другѣ цѣкаве явище на небѣ, а именно про затѣмне мѣсяца.

На око подобне оно досить до затѣмня сонца: такъ само мѣсяць, котрый на повни свѣтитъ ясно на небѣ, наразѣ темнѣе водъ лѣвои стороны, выкраваючися заокруженою темною плямою; — поволы стаеся темно-бурымъ и ажъ по упулѣвъ певного часу зновъ розяснюеся водъ лѣвои стороны, росте намъ на очахъ — ажъ стане на ново великою яснѣючою кулею, яку мы все бачимо подчасъ повни. Деколи затемнюеся цѣла куля мѣсяца — тогдѣ его затѣмне зовемо цѣлковитымъ; другимъ зновъ разомъ затемнюеся вѣнь або зѣ горы або зѣ долу немовъ бы его хтось округло водкраея: тогдѣ маемо частковѣ затѣмне мѣсяца.

Яка-жъ причина затѣмня мѣсяца? Щобъ о томъ перекопатися, пригадаймо собѣ, що мѣсяць крутитъ ся вокругъ землѣ; що мѣсяць есть темно и непрозорою кулею, та что земля есть рѣвно-жъ темною кулею. Природно, что земля и мѣсяць суть лены лишь по той сторонѣ, на котру падае свѣтло сонца: а зѣ другои стороны, якъ всѣ непрозоріи рѣчѣ, муеять они кидати тѣнь. На теперь обходатъ насъ лишь тѣнь землѣ, котру она все кидаетъ въ простѣръ свѣта по противной сторонѣ сонца. Тота тѣнь велика, бо звужаючися степенево, тягнесь она на небѣ на 186 тысячъ миль поза землю. А въ томъ воддаленю, въ якѣмъ находить ся водъ землѣ мѣсяць (50 тысячъ миль), тѣнь землѣ есть ще два разѣ ширша водъ мѣсячнои кулѣ.

„SVOBODA“
(LIBERTY.)
Weekly Paper.

The only Russian political newspaper published in this country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken and is the best advertising medium.

Published every Thursday at Mt. CARMEL, PA. by the „SVOBODA“ Publishing Co.

All communications should be addressed to:

„Svoboda“
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Предплата рѣчна 2.00
До старому краю..... 3.00

Всѣ дописи и гроші просятъ высылати подъ адресу:

То „SVOBODA“
P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

НАША ГАЗЕТА ВЫХОДИТЪ ПО ТЫЖДНЯ ВЪ ЧЕТВЕРЬ.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

Купуйте книжки!

Въ редакціи „Свободы“ можна достати слѣдующіи книжки:

Канадійска Русь

Написавъ Н. Дмитровъ
цѣна 10 цѣт.

Якъ чортъ заслуживъ кусяника хлѣба.
цѣна 10 цѣт.

Образки зъ Америки.
Написавъ Бузько.
цѣна 10 цѣт.

Народный рухъ Австро-Угорскихъ Русинѣвъ Ч. I.
Написавъ М. Павличъ.
цѣна 15 цѣт.

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ“.

Православій подвизники зновъ, выбачайте, брешуть!

Однѣ зъ выдатнѣйшихъ читателей „Свободы“ зроби́въ менѣ два роки тому зовсѣмъ справедливую замѣтку, чому мы „Свободу“ часто густо заповняемо полемиками. Оно справдѣ годалось бы выкинути ту гидуку рубрику, але инодѣ лучають ся такі випадки въ нашомъ нужденномъ америк. рускомъ житю, що годѣ всего мовчки обійти. Такъ примѣромъ въ ч. 14. „Свѣта“ говорять о. Гр. Грушка про „страшну бѣду“ въ Канадѣ. Якійсь г. Савчукъ (велике питане, чи такий чоловікъ взагалѣ въ Канадѣ живе) оповѣдає, що тамъ страшна бѣда — негры купують дѣти, выкрадають жѣнки, а навѣтъ така велика дороговизна и бракъ хлѣба, що люде ѣдять юшку зъ ове чого гною, тай въ домахъ блудницъ есть много мужицкихъ русскихъ жѣнокъ.

Се все набалакане, зъ початку до конца — велика, подла брехня. Негровъ въ Канадѣ зовсѣмъ нема, хіба тоті, що услугоють на тренахъ, але и тѣ мепкають въ всходной Канадѣ, отже зъ нашими людьми не мають нѣякой стычности. — Хлѣба въ Канадѣ всюды повно и хлѣбъ зовсѣмъ дешевый. — По домахъ блудницъ нашихъ русскихъ жѣнокъ не може бути, бо якъ хто знає водносно канадійскій, не може собѣ навѣтъ подумати тамъ о домахъ блудницъ. Се нѣкъемне кидане блотомъ на нашъ народъ, который ачей-же собѣ такой славы навѣтъ у корчемного редактора „Свѣта“ не заслуживъ.

Що до захвалюваня мною Канады, водсеяла каждого совѣтеного чоловіка до моеи брошурки, котру я про Канаду написавъ и до тыхъ всѣхъ дописей въ „Свободѣ“ якъ я про Канаду мипушого року писавъ. Тай и нынѣ скажу: хто має въ головѣ троха розуму и грошѣ въ кишени, хто має охоту працювати коло грунту, хто хоче своимъ дѣлать лишити вѣсто жажана и лопаты, кавалокъ поля, найѣде до Канады, а я ему подорожъ улекшу.

Таки брехнѣ може писати лишь редакторъ „Свѣта“, инший чоловікъ до сего не способный.

Въ ч. 8. „Свободы“ названо о. Грушку б р е х у н о м ѣ, въ ч. 31. названо его чоловікомъ подлымъ, а я водѣ себе додамъ, що жаденъ чоловікъ не возьме ся до такой подлоты, якъ Малоросъ, выхванецъ Риму въ службѣ російского православія.

То саме водносите ся и до дьякона Александра. Вѣнъ ажъ надто добре знає, що якъ вѣнъ мипушого року оглянувъ околицю Едны и водѣхавъ собѣ до Seattle, то ще его нѣхто не выгнавъ зъ Канады, бо нѣхто до сего не мавъ права, але вѣнъ помимо того, що се знає — бреше — а чому? бо надлець.

Вконци мушу и се заявити, що о. П. Тимкевичъ мой товаришъ зъ гимназій и зъ университету, отже не може бути момъ ученикомъ.

Врештѣ безлично дальше, вы и не можете аныкше, бо то ваше ремесло. Несторъ Дмитровъ.

ВѢСТИ ИЗЪ СТАРОГО КРАЮ.

Положене рѣльныхъ работниковъ въ Угорщинѣ.

Нынѣ по цѣломъ свѣтѣ бачимо, якъ новый станъ, т. е. работники добываютъ ся своихъ правъ. Рухи работничий въ деякихъ краяхъ прибралъ такой розмѣръ, що треба было ажъ жертвъ въ крови. Найяснѣйше се проявляе ся зъ зогнанныхъ, суспѣльно-державныхъ порядковъ старои Европы, въ котрой в Угорщина займае непослѣдне мѣсце. Рухи работничий въ Угорщинѣ суть для насъ же п тымъ цѣкавы, що въ нихъ берутъ видную участь работники рѣльных, якъ нѣгде въ другомъ краю; — а по друге — въ Угорщинѣ мешкае больше якъ 1/2 міліона Русинѣвъ, котры въ большій части суть дѣдами на власныхъ грядкахъ.

Мадярскіи паны, властители величезныхъ посѣлостей, не хотячи и чути о жадахъ работниковъ, для усмиреня розруховъ постарали ся о войско и жандармовъ. Войско пострахомъ и силою мало накинуги работникамъ волю панѣвъ, а жандармы мали обовязокъ вылапати тыхъ соціалистичныхъ агитаторѣвъ, котры —

посля гадки панѣвъ — побурюють работниковъ противъ добродѣвъ — хлѣбодавцѣвъ. Потекла кровь, але справа не полѣпила ся.

Ще для большой пелности паны недавно ухвалили въ мадарскомъ соймѣ такой законъ, послѣ которого законотрагованный работникъ стае чистымъ невѣльникомъ и паны може зъ нимъ поступити послѣ своси воли. Але и то не причинило ся до усмиреня розруховъ, а нынѣ доходятъ насъ вѣсти, що розрухи рѣльныхъ работниковъ треваютъ дальше и треба сподѣвати ся ще большыхъ.

Що-жъ за причина тому? Причинъ е больше и они суть: велике число работниковъ або однимъ словомъ маса потребующихъ зарѣбку, нужденный зарѣбокъ и благодати мадарской цивилизации.

Посля урядовой статистики зъ 1893 р. въ цѣлой Угорщинѣ было мешканцѣвъ 15,232,000, зъ котрыхъ на саму клясу зарѣбкуючу припадало 11,041,000, зъ чого зновъ саме рѣльные работниче население выносило надѣ 4 міліоны, разумѣе ся, не вчпсляючи такихъ, котры зѣ своего выжити могутъ, а идуть таки на зарѣбокъ. Въ правдѣвомъ того слова значѣню правдывыхъ рѣльныхъ работниковъ было надѣ 2 міліоны. Отже самы цифры показують докладно, такъ что сама статистична комісія сказала: що такой станъ годѣ уважати здоровымъ.

Такожъ зарѣбокъ, котрыи творить цѣле утримане сѣльского работника, страшенно нужденный. Числа такъ самы показують ясно, а ще стане яснѣйше, сли порѣвняемо зъ зарѣбкомъ нѣмецкого работника. Коли примѣромъ нѣмецкій сѣльскій работникъ зарѣбляе рѣчно пересѣчку 320—450 зр. ав., то угорскій зарѣбляе 120—130 зр., а въ деякихъ околицяхъ 80—100 зр. ав. рѣчно. И оно справдѣ такъ есть, бо послѣ справозданя министерства рѣльныхъ работниковъ зарѣбляе въ лѣтѣ водѣ 30—40 кр., а въ зимѣ 15—20 денно; дѣти и жены зарѣбляютъ ще меньше. Отже уживайте, зъ того треба выживити родину, оплатити свои домовы выдатки и драчѣ державны. Проте не дивниці, що нужда сѣльского

работника забольшае ся, а навѣтъ нѣбы заможного газидухае въ жебрака, бо коли давнѣйше черезъ 3 части року бувъ якій такий зарѣбокъ, то нынѣ и сего нема. Машина выперла работника и вытирае зъ большыхъ помѣстостей чимъ разъ больше, черезъ що зарѣбокъ тревае только короткій часъ. Додаймо до того загалный австрийскій благодати, якъ: великы податки, невѣдповѣдны законы, ворожий розпоряджєня, пановане и спѣлки паньскы, то нужда выиде ще красною.

Въ Угорщинѣ подобно якъ и въ Галичинѣ нужда сѣльского населения яко клясы работничей не нынѣшна. Она тягне ся водѣ 50 лѣтъ р. е. водѣ р. 1848, въ котромъ знесено панщину и надано свободу. — Однакъ благодати с в о б о д ы не на всѣхъ однаково сплынули. Забольшаючы ся податки, неврожаи и нещастя, темнота и бракъ досвѣду, вѣгнали хлопа въ довги, а звѣдють также цифры.

Коли примѣромъ р. 1869 на цѣле население Угорщины 13 1/2 міліона было управленыхъ до голосуваня до сойма 1,300,000, то нынѣ на 15 1/2 міліона мешканцѣвъ заледво 900,000 выборцѣвъ. Крокъ въ крокъ зъ нуждою постунае также деморализация. Насильство, гнетъ, непошановане законѣвъ, новы ворожий розпоряджєня, выкористане конституциі можными и т. д. зробили выселавкованый угорскій либерализмъ (свободу) блягою, а населению водобралы надѣю на полѣпшене. Проте не дивота, що работный народъ ставъ самъ раздумувати надѣ способами полѣпшеня долѣ; въ чѣмъ допомогъ соціализмъ, котрыи въ Угорщинѣ надсподѣвано заставъ приготованный грунтъ. Въ той способъ взятый въ рамы довгслѣтній терпѣня та зневаги п яко-такъ зъорганизована нужда станула проти сполученои силы вызыску п считивей ся кривкѣ.

Середѣ такыхъ водносивъ Угорщины жиють тамъ тысячѣ нашихъ Русинѣвъ. Въ Угорщинѣ мешкае больше народовѣ, але жаденъ не живе въ такой нуждѣ якъ Русины. Кромѣ выше описанныхъ благодатей бѣдному Руснакови сѣвъ на каркѣ и тысне за горло либераль-

ный Мадяръ, а розпаношеный жидѣ скубе, де може. — Помочи нѣзводки. — Выспий брати мадароны, другий ради страху, не прыважаютъ ся до Русинѣвъ, инний зновъ шѣе зачати, але такъ по высоко вченому, що здае ся самъ себе не розумѣють. Оставъ самъ темный народъ; хто втѣкъ до Америки, а хто дождае вѣку въ дома. Але якъ доходятъ насъ найновѣйшій вѣсти, вже самому мадарскому рядови навучило дивити ся на ту нужду Русинѣвъ, отже выславъ людей, чтобы нужду розслѣдили и подали способы зарадчѣ. Кажуть, що тѣ люде здалл справоздане користне для Русинѣвъ. Яка однакъ буде помѣчь, побачимо. — На чуже, скажемъ, годѣ мати надѣю и намъ тѣшпити ся, бо чуже все къ собѣ, хочъ оно лѣпше, якъ нѣчо.

Л. Вон.

НОВИНИ.

Поряднѣ и чеснѣ люде!

Андрей Цѣцѣва, теперѣшный православный псаломщикъ Allegheny, Pa. будучи въ Elmira завинивъ менѣ \$15.00. На мои безчисленны листы не зволивъ вѣнъ навѣтъ дати менѣ водповѣди. Подаю сею дороговою вѣдомости дорогамъ Братимъ Русинамъ, чтобы стегли ся того чоловіка, бо вѣнъ, якъ умѣвъ мене скрипидити, певно и другихъ не пощадишь.

Elmira, N. Y., August 10, 1898.
ИВАНЪ ТАРБАЙ.

Якъ люде дбають о школахъ!

Мѣрку Русине, що други народы робить великими! — Тому пару день суперинтендентъ шкѣльню йорскихъ выдавъ за остатный шкѣльный рокъ справоздане, зъ котрого подаемо слѣдующий цѣкавы чысла: Великій Нью Йоркъ дня 31. липня мавъ обовязанныхъ ходити до школы дѣтей 702,162; водѣ 30. червня 1897 р. до 30. червня 1898 р. выдавъ на шкѣльный цѣли \$10,576,770.80; посѣдае домѣвъ шкѣльныхъ вартости \$29,295,299.28, а площѣ подѣбудовы въ вартости \$12,000,000. Число учителей выносиво 9,030, а въ библютекахъ шкѣльныхъ находить ся 296,670 томѣвъ книжокъ вартости \$166,819.

Испытъ школярѣвъ въ Мт. Кармель, Па.

Дня 14. с. м. въ послѣдью по вечернѣ зѣбрали ся рускы дѣти зъ Мт. Кармель до церковной салѣ, чтобы тамъ передъ родичами и гостями показати чѣго то они навчили ся. Дѣти были подѣлены на два водѣдѣлы: початкуючихъ и тыхъ, що вже давнѣйше научились читати по руски. Экзаменъ выпавъ дуже добре, бо дѣти водповѣдали плавво на всѣ запытаня зъ катехизму, читаня, рахункѣвъ. А вже наибольше подобалось усѣмъ, коли дѣвчатка воддеклямовували вывчены на память египишки та коли своимъ зѣбными голосочками затягнули руску пѣсеню. По испытѣ о. Стефанъ Макарь заохотѣвъ родичѣвъ до палнѣйшого посыланя дѣтей до школы, бо умѣти читати, значитъ знайти ключъ, котрымъ отвпрае ся дверь до великой палаты, що звесъ просвѣтою. Родичѣ а и присутный гостѣ дуже радѣ были зъ поступу въ науцѣ своихъ дѣтей и певно теперѣ нѣхто вже не лишитъ дати спроможность свою дѣтину вывчити по руски. Повне признане належать ся мѣсцевому дяко-учителю вѣ Ст. Шаманьскому, що не пожахѣвъ труду, а старавъ ся всѣми силами, чтобы дѣти чѣгось пожиточного навчились, та чтобы той першій испытъ рускихъ дѣтей, выпавъ лѣтъ найкрасне.

Россія хоче динамитныхъ канѣновѣвъ.

Такъ заимпновала Америка Россіи своими динамитными канѣнами, что мипистеръ маршарки Тиртовъ казавъ зробити на пробу оденъ такой канѣнъ и выпробовати, чи дѣйсно вѣнъ буде такой х о с е н н ы й, якъ оповѣдають про американскій. Если бы показало ся, что дѣйсно динамитный канѣнъ найлѣпшій, мае Россія узброити ними усю свою флоту, котра мае незадолго стати до борбы зъ флотою Англии.

— Изъ Нью Йорку богато людей послѣдними часами повѣспело ся и пострѣляло ся зъ той причины, что гинули зъ голоду, не могучи знайти работы. А прецѣ хлѣба только въ Америцѣ зародило ся — а война пожрла сотки міліонѣвъ доллѣвъ!!!

Теперѣ порозумѣемо легко, зъ водки бересъ затмѣне мѣсяця. Мѣсяцъ, обѣгаючи довокѣла землю, за кождымъ оборотомъ муситъ перейти мѣжъ землею а сонцемъ, опѣсла по за землею. Коли мѣсяцъ пересувае ся по за землею, чтобы лишь повысше або понизше тѣни землѣ, тогдѣ зверненый есть до землѣ освѣтленою половиною — и маемо п о в н ю. Така повня, — якъ знаемо, — выпадае що мѣсяця.

Але що станесъ, коли подчасъ повнѣ мѣсяцъ пересуне ся не повысше анѣ понизше тѣни, кипеной по землѣ, але якъ разъ тымъ мѣсцемъ, де тягне ся та тѣнь? — Отже, коли мѣсяцъ входитъ у тѣнь, свѣтло сонця вже не може падати на мѣсяцъ, бо заслонюе его земля: а затѣмъ мѣсяцъ тратитъ ту ясность, котру мае только водѣ сонця — стае темнымъ або затемнюеся. Грузне вѣнъ лѣвымъ бокомъ въ тѣнь землѣ; та що та тѣнь есть досить широка, то мѣсяцѣвѣ треба крѣзь неѣ переходити двѣ и повѣ годины часу: только годины тревае затмѣне мѣсяця. О. послѣ мѣсяцъ высуваеся лѣвымъ бокомъ зъ тѣни мѣсяця: заразъ падае на него свѣтло сонця и мѣсяцъ зачинае памъ свѣтити на ново.

Зъ того бачимо, що причина затмѣнъ сонця и мѣсяця есть зовсѣмъ пнша: сонце затемнюеся тогдѣ, коли заслонюе его мѣсяцъ, станувши мѣжъ нимъ а землею; а мѣсяцъ затемнюеся, коли увѣиде въ тѣнь кипену землю, по противной сторонѣ сонця.

Розумѣючи вже зѣводки повстають затмѣнны мѣсяця и сонця, вернѣмъ до пытаня, въ якій способѣ учены могутъ знати на пару сотѣ а то и тысячѣ роковъ напередѣ, коли буде затмѣне

Вже водѣ найдавнѣйшихъ часѣвъ сонце, мѣсяцъ и звѣзды, звертали на себе увагу людей: особенно бажали они дѣзнати ся, якою дорогово порушають ся тѣ небесны тѣла, зъ якою скоростью, та коволю часу потреба кождому зъ нихъ на цѣлковитый оборотъ. Розумѣе ся, що не водѣ разу про те все дѣзнали ся; однакъ згодомъ, черезъ довгий столѣтѣ, мозольною працею дошли до тыхъ вѣдомостей про рухи землѣ и мѣсяця, якы въ коротцѣ подалисьмо повысше. Коли вже учены пѣзнали ту дорогу, котрою мандруе земля, обертаючыся довокѣла сонця и мѣсяця, обѣгаючи довокѣла землѣ; коли пѣзнали, якъ скоро порушають ся мѣсяцъ и земля, то вже не было трудностей обчислити, коли тѣ три кулѣ найдуть ся зѣ собою на одной линіи такъ, что або мѣсяцъ буде по серединѣ, або земля. Въ першомъ случаю выпаде затмѣне сонця, въ другомъ — мѣсяця. Та що мѣсяцъ и земля порушають ся по небѣ все тою самою дороговою и все однаково тожъ, знаючи добре тѣ дороги, можна собѣ напередѣ обчислити, яке буде затмѣне, коли, котрого року, мѣсяця, дня, годины и минуты — ровно-жъ якы околицѣ землѣ будутъ тогдѣ звернены навпрѣсть сонця.

То такъ, якъ примѣромъ бувае, коли хто водѣ насъ выѣде въ дальшу дорогу до якого мѣста. Если знаете якою дороговою и якъ скоро вѣнъ ѣде — то можете собѣ почислити, что примѣромъ за двѣ годины буде переѣждати черезъ таку або таку рѣку, за 5 годинъ черезъ таке мѣстечко и т. д. Затѣмъ можете напередѣ знати коли вѣнъ буде въ томъ мѣстѣ. Або зъ потягѣмъ желѣзной дороги (треними). Если знаете

о котрой годинѣ выхѣдитъ потягъ (трень) пр. зъ Нью Йорку и якъ скоро вѣнъ ѣде — то можете нанередѣ о какой годинѣ приѣде пр. до Маукъ Чонкѣ, або де инде и т. д. На такыхъ обчисленяхъ основуеся розкладъ ѣзды на желѣзницяхъ. — Таке саме и зъ обчисленемъ, коли и де подѣнае своихъ оборотѣвъ мѣсяцъ, и сонце стануть на одной линіи навпрѣсть себе.

Що таке точно обчислене, коли выпаде затмѣне сонця, чи мѣсяця, не легке — що до того треба великой науки, — то правда, але видко, что можна робити такой обчисленя, коли они что до минуточки справджактъ ся.

Красна п цѣкава наука, зъ котрой можна дѣзнати ся про затмѣнны сонця и мѣсяця называе ся з в ѣ з д а р с т в о м ѣ або астрономією; — а учены, котры тоту науку знаютъ и падынею працюють, з в ѣ з д а р а м и або а с т р о н о м а м и. Занимають ся они всѣмъ тымъ, что дѣе ся на небѣ зъ землею, мѣсяцемъ, сонцемъ и звѣздами: сѣдѣять ихъ дороги, ихъ обороты на небѣ, ихъ величину, воддалене водѣ землѣ и т. д.

До слѣдженя за тымъ небесными тѣлами, служатъ имъ розличны приряды, а мѣжъ иншими великы руры зъ шлѣфованными, выпуклыми шклямаи, черезъ котры можна лучине бачити звѣзды. Такой руры звать ся т е л е с к о п а м и.

Зъ того слѣдженя астрономы пересѣдчили ся, что на небѣ есть невидиме число міліонѣвъ а міліонѣвъ звѣздъ; что всѣ они менше больше кулесты, что одинъ зъ нихъ такъ темный якъ наша земля, а инний горятъ, якъ сонце; одинъ суть меншій водѣ нашего сонця, инний о много большій; та что тожде зъ тыхъ незлѣчимыхъ мілі-

онѣвъ небесныхъ тѣлъ мае на небѣ свой власный оборотъ, свою дорогу, по котрой безъ ушину мандруе, что мѣжъ тыми міліонами міліонѣвъ звѣздъ пануе якъ наибольшій ладъ.

Однимъ зъ такыхъ ученыхъ астрономѣвъ бувъ Николай Коперникъ, котрыи першій показавъ свѣту, что земля обертася довокѣла своси ося и вокругъ сонця — а не сонце довокѣла землѣ якъ то намъ може выдася и якъ давнѣйше навѣтъ учены люде гадали.

На закончене про тѣ затмѣнны, поставимо ще одно пытане: чи то може бути правдою, что балакають собѣ не разъ люде, что затмѣнны сонця и мѣсяця суть предтекою голоду, пошести, войны або якого пниного нещастя?

Певно — хто розумѣвъ, зъ чѣго повстають затмѣнны, може лишь засмѣятися зъ такыхъ дурниці. Затмѣнны не могутъ ворожити жадного нещастя, бо тѣ явнща хочъ рѣдкы, але звычайны, котры что певный напередѣ знанныи часъ мусятъ лучати ся на небѣ.

Такъ скажуть просвѣчены люде. Однакъ пнакше думаютъ ще по нѣтъшпный день темны люде: тѣ геть передѣ затмѣнемъ розказують собѣ несогвореный страшный рѣчи, якы мусятъ лучати ся на землѣ.

Въ р. 1560, передѣ затмѣнемъ сонця, котре мало наступити дни 21. августа въ Франціи наповавъ загалный переполохъ. Одны казали, что буде въ усѣхъ краяхъ бури и война, котра скончатъ ся збуренемъ мѣста Риму; инний дождава нового потоу свѣта; а еще инний вѣрили, что цѣла земля спалитъ ся. Чимало схоронило ся до цѣльво позамыканыхъ пивницъ и тамъ въ смер-

тельномъ страху дождавали затмѣнны.

Черепаша.

Зб' всьх мѣсць земнои кулѣ, Куба має найбільше число морських черепахъ, котрѣ тамошнимъ мешканцямъ приносять немалый хосенъ. Черепахи суть замѣтнѣ зъ того, що можуть жити цѣлыми мѣсяцями безъ ѣдженя, навѣть безъ вѣдды ханя. Бачили навѣть такихъ черепахъ, котрымъ поутинали лобы, а они ще порушались ся по кількохъ тиждняхъ. Черепаха, котрої одень природознавця вынявъ мозокъ, жила ще шѣсть мѣсяцѣвъ.

— Чималый малецмо клопѣтъ — пише одень природознавця — коли хотѣлосьмо забити черепаху, щобъ умѣтити еѣ въ збрѣдѣ иншихъ звѣрятъ. Негоднѣи були добити черепаху, доки мала на собѣ шкаралупу. Муѣшли ту шкаралупу перещилувати, щобъ дѣлаючи на найслабшій внутрѣшній органа, убити еѣ.

Одного разу знайшлисьмо дуже красный оказъ, котрый бажалсьмо охоронити въ цѣлости. Але якъ забити черепаху? Спершу повѣрили мы еѣ за шнурокъ у воду. По кільканицятьохъ дняхъ, хочъ не було чимъ вѣддыхати, черепаха жила. Опѣсля переколосьмо еѣ дротомъ на повздожь, поили трутинуою, але се на нѣчо не прдало ся. Вкѣнци занурилисьмо еѣ въ воду зъ ледомъ и ажъ тогдѣ черепаха въ дуже короткомъ часѣ згинула. Якъ видко, то черепаха въ холодныхъ водахъ удержати ся не може. Черепахи суть зъ природы апатичнѣ и зъ великимъ трудомъ повзають по землі. Сила ихъ мущкуловъ величезна, бо морска черепаха дуже легко затягне 3—4 людей до моря, ели не перевернуть еѣ на хребетъ. Однокою обороною се ихъ шкаралупа, до котрой хоронять ся въ случаю якого небеспеченства. Хочъ ягуары и коты мають свои способы нищеня тыхъ звѣрятъ.

Кубанскѣ черепахи жиють промадами на поинѣмъ морю, а до береговъ приближають ся лишъ складати ияца. Стрѣчали ихъ на кільканицятьохъ километровъ вѣдъ берега. Польоване на кубанскѣ черепахи приносить немалый зыски, бо мешканцѣ зужит-

ковують зъ черепахи мясо, товщъ и шкаралупу. Деколи польованя вѣдбувають ся на морю за помощью неводѣвъ або гарпунѣвъ, але звичайно имають ихъ при складаню на березѣв ияць. Охотники укрявають ся за скаламп, а коли черепахи вѣддалять ся достаточно вѣдъ берега, перевергають ихъ друками горѣзпачи.

Що стрѣтало Гобзона?

Хто не знае того смѣльчака, лейтенанта Гобзона, котрый, чтобы замкненой флотѣ испанскѣй въ портѣ Сантѣяго вѣдтати дорогу, въ самѣмъ входѣ до порту затопивъ свой корабель Меримакъ и середѣ граду кулѣ доставъ ся въ половѣ. Нынѣ Гобзонъ вже коло рѣднѣ, а за свой вѣдвжннѣи вчинокъ збѣрае признани. А треба знати, якъ выгадливимъ суть въ такыхъ разакъ Американцѣвъ. Осѣ минув. тиждня л. Гобзонъ въ товариствѣ своѣи матери, сестры и близной родины вѣхавъ до лѣтнои мѣсцевости Long Brange. — Коли о томъ довѣдали ся кучелевѣ гостѣ, въ одной хвилѣ зложили комитетъ, въ пару мнутахъ сколектовали \$300. и послали до Нью Йорку по шпаду зѣ цѣрою золотую ручкою, якъ дарунокъ для Гобзона. Коли прибувъ лютягъ, вже всео было въ порядку; людей толькѣ, що годѣ протиснутись. Гобзона почитавъ хорропою бесѣдою одень зъ гостей и вручивъ въ дарѣ ту шпаду. Ще не ветпнѣ. Гобзонъ подякувати за ту несподѣванку, ажъ ту выступасъ зъ помѣжъ зобранныхъ хорона дѣвчина и почервонѣвши пытае: чи позво-литъ себе поцѣловати? Ледви Гобзонъ вымовивъ: „такъ“, а горячѣи поцѣлуй молодоп дамы прилипъ на лицѣ героя зъ вѣдъ Сантѣяго. — И то щоєв варт! — правда?

— Газета „World“ думае, що вже дѣйсно найвысшѣи часъ закончить войну, бо Спол. Державы потребують богато кораблѣвъ для перевозу ишеницѣ и всякого другого збѣжа до Европы. Сего року така спла вродила ся збѣжа, якъ ще вѣковѣ. — А якъ Европа скаже: дякувати вамъ красенькѣ — мы маємо свого подостаткомъ?!

Въ ноги!!!

Зачуваемо, що декотрѣ зъ угро-русскихъ священникѣвъ вже досить напрацювали ся(?) мѣжъ робѣтнимъ русскимъ людомъ въ Америцѣ и по тяжкихъ, мозольныхъ трудахъ, зъ важкими кипешамъ повѣдѣждали до старого краю на спочинокъ. И такъ вѣдѣхали: о. Яковичъ зъ Ducken, Pa., о. Н. Стецовичъ, бувшѣи подвижникъ въ Юнкерѣ, о. д-ржъ Сабовъ зъ Cleveland, O. и ще одень духовникъ. Не знати чи розкажуть они тамъ въ краю своимъ шваграмъ, що рускѣ люде вже перестаютъ давати водитись за носы?

Вѣдвн Испаня!

По скѣнченю войны буде мати Испаня 2 миллиарды долговъ. Самого проценту рѣчно заплатитъ 140 миллионѣвъ, а зъ податковъ має Испаня всего 150 миллионѣвъ рѣчно. Понеже грошей зъ податковъ потребуе Испаня на свои домовѣ цѣли, а не на сплачоване процентѣвъ вѣдъ довгѣвъ — то можна собѣ представити, якѣи конецъ чекае Испанюю вже въ короткомъ часѣ.

Хто заробивъ на войнѣ?

Говернеръ Leedy въ Kansas державъ бесѣду, въ котрой сильно выступивъ противъ секретаря войны Альгера. Вѣнъ твердивъ, що секретарь войны стоить въ спѣлѣ зъ тыми всеми злодогами, що при доставѣ живности и мундурѣвъ для войска допустились великихъ крадѣжѣвъ. Говернеръ каже, что помѣжъ тыми злодогами займають перше мѣсце миллионеры: сенаторъ Ганна, секретарь Елькинъ, Карнегѣ и другѣи ще панки. Чому-жъ бы и секретарь войны не мавъ що заробити?

ЧОМУ СЕКРЕТАРЬ DAY ХОЧЕ ПОДЯКОВАТИ?

Секретарь Day и его ассекретарь Мооге хочуть подякувати за службу, а то ддятого, бо пенсия мала, а выдатки великѣ. Секретарь Day має всего \$8000.00 рѣчнои пенсии, отже то не выстарчае на приняти заграничныхъ амбасадорѣвъ. Day має поѣхати до Парижа, яко комиссаръ покоевый, а Мооге вертае назадъ на профессора до Columbia College въ Нью Йорку.

— Будучѣи мѣжнародный конгрессъ рѣбѣтничѣи. має вѣдбути ся въ Парижѣ 1900 р. На послѣднемъ такомъ конгрессѣ въ Лондонѣ, домагалась делегаты, щобъ будучѣи конгрессъ вѣдбувъ ся въ Нѣмечинѣ. Понеже однакъ теперь въ Нѣмечинѣ велика пагонка за социалистами, отже нема запоуки, щобъ рѣбѣтничѣи конгрессъ удавъ ся въ Нѣмечинѣ безъ перешкоды — ддятого порѣшено зѣѣхати ся до Парижа въ часѣ выставки 1900. — Не можна сумнѣвати ся, що и рѣбѣтничѣи партѣи, въ Америцѣ нѣмечкѣи добре zorganizованѣи социалисты, выпулють своихъ делегатѣвъ на конгрессъ до Паража.

— Дня 27. с. м. вѣдбуде ся въ Олифантѣ балъ, зъ представленьемъ театральнымъ, декламациями и спѣвомъ на доходъ мѣсцевои русков церкви. Вступъ 25 центѣвъ.

— Въ Парижѣ при кождой публичной школѣ есть кухня, где спродаютъ дѣтямъ тепле ѣджене по 2 центы, а обѣднимъ дають за дармо.

ГДЕ ЕСТЬ?

Де есть Василь Юзвиничъ, що походить зъ села Чехи, брѣдского повѣта въ Галичинѣ? Если-бъ вѣнъ самъ перечитавъ тое або хтоєв зъ его знакомыхъ знавъ, де вѣнъ знаходитъ ся, най напише менѣ подѣ адресуо:

V. Cherniak, SKAGUAY, ALASKA, U. S. A.

MT. CARMEL — ЦѢ ЧИТАЙТЕ!

Хочешъ ѣхати на проходѣ? Маешъ хрестины? — Справляешъ весѣле? Потребуешъ погребника?

Въ тыхъ всехъ выпадкахъ удавайте ся до:

C. Lukashewicz,

Cor. 3-d & Maple Str. Mt. Carmel, Pa., а вѣнъ обелужитъ васъ совѣстно.

ДО КАНАДЫ!

Теперь въ Канадѣ починають ся жнива. Хлопцѣ нашѣ зъ Пеннсилвенѣи, а и жонатѣи лисде, котрѣ бы хотѣли заробити грошѣ и осѣсти на фармахъ, най не забавляють ся, але всейчасъ въ дорогу! Ще есть часъ хату поставити и сѣна накосити, а въ зимѣ можна пойти на роботу, або до колеѣ, або до фармера! Нашѣ чоловѣкѣ зѣ Спол. Державъ всеюды въ Канадѣ роботу дѣстане! Всѣ люде, що поѣшли зъ Пеннсилвенѣи дуже задоволенѣи! Подайте свои имена, роки, пмена жѣнокъ, дѣтей и ихъ роки, а дѣстанете вѣдъ мене зажженный тикетъ зъ Buffalo до Winnipeg за \$17.55.

Пишѣть на адресу:

Rev. N. Dmytrow 35 Johnson Str. BUFFALO, N. Y.

ЧИТАЙТЕ! Mike Bosak

Майкъ Босакъ, знанный словенекѣи бизнессманъ въ Олифантѣ заложивъ теперь великѣи складъ (wholesale) розматныхъ напѣткѣвъ. У него можна достати не лишъ добрыхъ американскихъ трункѣвъ: якъ виски, вина и пива, але мае у себе на складѣ такожь правдиву старокраеву горѣвку и чисте старокраиво маляреке вино, котре спроваждае впроесть зѣ старого краю. А що найважнѣише, що продае то все не дорого.

Ану идѣть перекопати ся!

НОВЫЙ РУССКІЙ ГОТЕЛЬНИКЪ Стефанъ Кузьмякъ, на рѣвѣ коло церкви въ ОЛИФАНТѢ, ПА. Запрещаетъ до себе Русинѣвъ-кравцовъ на свѣже пиво, добру виску и смачный цѣгары. Хочешъ выпити добрую трунку, выпити собѣ въ бутылкѣ и весело забавити ся — иди до Стефана. А что найважнѣише, у него шклянки якъ новѣ свѣты. Тура хлопцѣ до своего!

ОДИНОКІЙ РУССКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ YONKERS

Лазора Сиротяка, 48 Washington str. YONKERS, N. Y.

Хто не знае Лазора Сиротяка? Вѣнъ має красен зарядженѣи сторъ, красенно и бучерню. Посылае грошѣ до старого краю на всѣ части свѣта, скоро, такъ и безпечно. Продае такожь шифкарты на всѣ линѣи. Хто изъ земляковъ хотѣвъ бы вѣдѣхати до старого краю, нехай зайде по дорозѣ до Сиротяка и купитъ собѣ шифкарту у него а вѣнъ вѣдпривадитъ его ажъ на шифъ.

На что давати ся зедрати жидѣвскимъ агентамъ по Нью Йорку? Идѣть до своего!

КВАРТЕТЫ на МУЖЕСКІЙ ХОРЪ:

„ТОРБАНЪ.“

Купити можна у Д. Роздольского, Львовъ, ч. 36., або въ редакци „Свободы“ въ Mt. Carmel, Pa.

Цѣна выпуска 25 центѣвъ.

За „Свободу“ належитъ ся заплатити!

Hotel HETMAN CHMIELNICKI

Alex Halaburda, Mt. Carmel, Pa.

Коло лигайского дѣпа есть рускѣи готель, однокѣи на цѣле мѣсто рускѣи готель. Чистенько тамъ, всякѣи напитокъ, якъ виска, пиво, румъ, темперъ и ин. дуже добрый и здоровѣи. Хто хоче переночувати, знайте тамъ чисте ложко и чемну услугу.

Ану Русинѣ! Чѣвъ будемо все ходити по чужихъ людяхъ и за свои грошѣи по кутахъ стоять?

АНТОНІЙ ОНУЩАКЪ, 214 W. Lloyd, Str. — SHENANDOAN, PA. —

Рускѣи готель.

Чи вы вже люде не перестанете ходити по чужихъ готеляхъ и спомогати своимъ готелямъ другѣи народности? Та по что шукати чужихъ богѣвъ! — Дивѣть добре по Шенандорѣ, а певно знайдете своего чолорѣка, въ котрого и вино и виска и пиво и темперъ и другѣи добрый и все свѣжѣи напитки, а услуга чема, бо все жъ то у Русина. А ще якѣи то Русинѣ? Кождый его дуже добре знае. Та-жъ то Антонѣи Онущакъ. Ну и якъ-жежъ не зайдете до него? — Грѣхъ бы бувъ смертельный якъ бы вы Русины въ Шенандорѣ омпнали того щирого Русина.

Продажа русскихъ книжокъ и библиотекъ.

Хочете купити собѣ книжку, яку лишъ загадаете, або записати собѣ газету зѣ старого краю, пишѣть на адресу:

A. Wasserman, 91 Clinton str. NEW YORK, CITY.

У него можна достати розматни словари и подручники до науки англійского языка и фотографии славныхъ людей. — Вѣнъ такожь опралаасъ книжки дуже тамъ и добре.

Іосифъ Пейко

Рускѣи готельникъ — Cor. Commercial & Franklin Street — въ ШАМОКІНЪ, ПА.

Запрошуе всехъ Русинѣвъ до себе на свѣже пиво и ябруви вѣску. Хочете добре забавити ся, идѣть до Пейка. Чекаешъ на стрѣткару, зайди до Пейка, а нѣколи не змѣтуешъ, бо кара иде попри самѣи дверѣ.

J. TALPASZ

ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ РУССКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ — И —

ГОТЕЛЬНИКЪ.

246 Pearl Str. Shamokin, Pa. Недалеко русков шкляницѣ.

Добрый вечеръ друже мой! — Добрый вечеръ, сватѣ! А куда тавъ сѣдѣть? — До Талпаша, братѣ!

Що за Талпашъ? Звѣдки вѣтъ? — Тавъ кравцѣи пашъ мизий — У него всѣ Русинѣи — Подарѣваютъ силы...

— Що за бригада я пиво тамъ! — Обходѣть ся файно! — Обслужуе явъ братѣи! — Тамъ надивчательно!

HENRY FREY PHOTOGRAPHER

421 Lackawanna Ave. Scranton, Pa.

Хочешъ мати красну фотографию, лѣрнѣи портретъ, зайди до того фотографѣ. Вертаешъ до слобу зайди зъ жѣнокѣ до него, дай ся зинити, а будешъ мати на цѣле жите наматѣ! Машъ ляду дитинку дай фотографовати у него, а будешъ мати краснѣи образѣ. Сѣтъ у Васъ братство, най зайде до того фотографѣ, а вѣнъ Вамъ зробить фотографию и портреты, якѣи хочете. — У него рѣжнороднѣи фотографии и портреты можна замовити и то по дуже умѣркованѣи цѣлѣ. — За роботу гарантуе.

СЛАВЯНСКІЙ САЛЬОНЪ.

Викторъ Вилушъ, 104 Morris str. JERSEY CITY, N. J.

Поручае своѣи густовно урядженѣи сальонъ землякамъ. Все свѣжѣи напѣтки а то: пиво рѣжнородного сорта, якъ Iageer, пѣльзперъ (импортованѣи зъ краю), Rochester, Ale, виска, темперъ и лѣкеры наилучшого рода, вина дуже добрый, краевѣи и заграничнѣи и всѣ минеральнѣи воды, добрый цѣгара. Есть тамъ Pool Room (простора и хорона водновлена бѣлардова сая — на мѣтинги и забавы). Услуга чема и солидна. — Шклянки велики похмно дорожнѣи.

ОДИНОКІЙ РУССКІЙ ГОТЕЛЬ

Д. Горѣвчакъ и Ф. Михальского.

въ Jersey City, N. J. 38 Green Str.

Кождый Русинѣи научѣи зъ краю, чи до краю, або марѣий яку лебуду потребуе въ Нью Йорку, чи околицѣи, повиненъ вступити до того готеля, бо:

Тутъ дѣстане пайздоровшѣи и найтаннѣи напѣтки всякого рода.

Дѣстане почлѣтъ таннѣи, чистенькѣи и безпечнѣи.

Понеже зъ того готеля лишъ пару крокъ до пеннсилванійского, лигайского и центральского дѣпа, а такожь дѣпа, звѣдкѣи стрѣткары розходѣтъ ся по цѣломъ мѣстѣи и околицѣи, якъ Newark, Bayonne и т. д.

Феры до Нью Йорку и Бруклина такожь подѣ носомъ.

Въ томъ готелю порадятъ вамъ безплатно, де таву шифкарту купити, а ели не знаете, то запровадятъ васъ охотно на дѣно, або на шифу, та взагалѣ дадутъ всею добру раду.

Въ готелю томъ е такожь прекрасна галля на мѣтинги, забавы и весѣля.

РУССКІЙ САЛЬОНЪ Петра Серафима

„на похѣмъ мѣстѣ“ въ ШАМОКІНЪ, ПА.

Где якъ где, але у Серафима то уже можъ найлѣтше збавити ся а и порядку склянку пива выпити. Хто у него лишъ разѣ бузѣ, не хоче болѣше ибѣде войти, тавъко до него. Мае такожь файно у галля, где можна вѣдбувати мѣтинги, а и иочинцѣи собѣ.

Хочешъ мати „good time“ иди до Петра.

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ“

Кара тлесна въ сибиріи-скихъ вѣзничяхъ.

Въ 26. числѣ петербургскаго тыждневника „Врачъ“ подае Д-ръ Лобасъ описъ сибиріискихъ вѣзницъ. По-неже сей описъ вельми цѣкавыи, мы подаемо его нашимъ читателямъ. Д-ръ Лобасъ есть лѣкаремъ въ арештахъ на островѣ Сахалинѣ и вѣнъ має обовязокъ рѣшати, чи арештантъ таку а таку суму кнута, або рѣзокъ годенъ вытримати.

Комендантъ вѣзницъ повѣдомяе лѣкаря про маючу ся водбути операцію на арештантахъ въ той способъ: „Прощу Вашего Высокоблагородія, появиати ся въ томъ а томъ дни и бути присутнымъ при выконаню судово назначеныхъ каръ на арештантахъ моеи оубѣдѣ повѣренныхъ.“ — Такъ гласитъ урядове повѣдомлене коменданта.

Мы вступаемо въ темный корридоръ Александровской вѣзницъ. Деревяни стѣны почорнѣли, заноситъ сильнымъ запахомъ смереки, котрой четиня покрыли густо помѣть. На одномъ концѣ корридора видно столы и лавки для зверхности, котра все есть присутною при екзикуціи т.е. прокураторъ, шефъ вѣзницъ и лѣкаръ, а на другомъ боцѣ видно водстрашаючу стать деревяного бруеса по-за котрымъ стоить здоровезный драбъ и чекае нетерпеливо на свою жертву.

Его одѣжъ надае ему ще страшишійшого виду: высока бѣла шапка на головѣ, на ногахъ мягкіи фільцови чоботы, червона якъ кровь сорочка, рукавы високо за-коченіи, а въ рукахъ кнутъ. По одной сторонѣ подъ стѣною оставивъ ся рядъ съ оголеными головами арештантовъ, по другой сторонѣ зновъ дозорцѣ вѣзницъ зъ револьверами въ рукахъ. Гробова тишина, що залегла въ томъ згромажденю, переривана лишь водъ часу до часу бряскотомъ кайданъ, показлюванемъ арештантовъ, або шелестомъ шаперу на столѣ коменданта.

„Хто першій зъ черги?“ отсе пытане, яке можъ вычитати на сумныхъ лицахъ арештантовъ.

— Сидоровъ! — крикнувъ шефъ спокойнымъ, ровновзвучнымъ голосомъ. Несчастливый выстуае непевнымъ, хиткимъ крокомъ, въ бренокотомъ кайданъ зъ помѣжъ громады довгихъ, сѣрыхъ сѣраковъ. Я бачу, якъ дрожать его уста, очи свѣтлятъ ся фосфоровымъ свѣтломъ, якъ у дикою ката, що хоче боронити своего загроженого жита.

— Клади ся! — гремѣть розказъ. Перво крестить ся нещасливый, кладе ся на колоду, а катъ привязуе его до ней ремѣнями. Обома руками обймае арештантъ колоду, а катъ привязуе вхъ у сподъ колоды.

— Колько? — пытае надворецъ, котрый має раховати кнѣ. — Шестьдесятъ — приказавъ поважно шефъ. — Позбирай ся злодую! — кричитъ надзорця, и посылпая ся кнѣ по голымъ тѣлѣ и чути страшный, взушаючий до глубины зойкъ... — Разъ, два, три — рахуе надзорця, а водгомонъ

ударовъ цѣхують кожде чело. Стоны и зойки при початковыхъ ударахъ перемѣняють ся въ страшный, людской крики. Сцена не до описана страшна, обураюча всяке людске чуте.

Такой карѣ подлягае арештантъ, або въ сплуду судового засуду, або зъ приказу полицейскихъ властий, або зъ наказу головного заряду, примѣромъ директора вѣзницъ, або окружного старосты. Службу ката сповняе арештантъ выбранныи зъ посередѣ тыхъ нещасливцевъ.

Въ его рукахъ спочивае буквально судьба засудженого на кару тлесну арештанта. Треба знати, що значить кнутъ въ рукахъ страшного ката. Арештантъ, котрый хотъ ще крихотку людского чутя заховавъ въ своей груди, певно не дасть ся наклонити до того препоганю уряду, лишь зовеъмъ выколѣней индивидиумъ, збродняръ, въ котрыхъ совѣти вже нема искорки почутя благородного, способни суть на кандидатвѣ катовъ; и такимъ то креатурамъ поручае жите судъ и власти жите своихъ ближнихъ.

Въ рукахъ такого ката лежить судьба арештанта и урядъ зовеъмъ тымъ не клопоче ся, чи той катъ зробишь калѣкою арештанта, чи выпле его на другой свѣтъ. Доведеній каты, то справедней майстры въ своемъ фаху. Если схотять бути ласкави для арештанта, то ударяють зовѣъмъ легонько серединю кнута — если жъ схотять бѣдолащъ доукли-ти, тогды увивають кнотомъ страшенно. Если арештантъ може выкупити ся, дѣстае лишь легкой удары — але горе тому, котрый не може вѣчого катови напередѣ обѣцати. Случаи смерти при такихъ екзикуціяхъ не належають до рѣдкихъ випадковъ. Дуже много залежить водъ особы шефа вѣзницъ; гуманныи, мыслячий чоловѣкъ не допуститъ до такихъ страшныхъ сценъ —

однакъ, чи много такихъ людей въ службѣ деспотизму росіейского? Кто по тыхъ арештахъ займае някий урядъ, не годенъ забути того стереотипного оклику шефа: „не глядяти (не залегло ударити), спльнѣйше, лишь не заскорю“. Вѣнъ не потребуе того и говорити, каты читають вже зъ его очей.

Шефъ одной зъ вѣзницъ на Сахалинѣ оповѣдае такъ: „При екзикуціи арештантовъ я собѣ уряджаю такъ: арештанта кажу привязати до колоды, запалюю собѣ цигарето и проходжу ся водъ одной стѣны до другой. Катъ вже знае, що вѣнъ має робити; скоро дойду до одной стѣны — значить „разъ“, поверну я до другой „два“, якъ зновъ я таку саму дорогу перейшовъ „три“ и т. д. Другий зновъ, котрый чуе ся невдоголенымъ зъ буквѣ катъ, хапае самъ за кнутъ и показуе, якъ треба сѣчи — значить, показуе катови, що вѣнъ большій и справѣйшій катъ водъ него. Другий шефы велить ката гараздъ почастова-ти кнутами, если вѣнъ не добре свой урядъ сповняе.

Судъ звычайно засуджуе на кару тлесну тыхъ, що другий разъ приходять до арешту, дезертировъ зъ Сибиріи, або вагабундовъ. — Суть такіи арештанты, що въ своемъ житю и 5 и 6

сотокъ кнѣвъ водобрали. — Оденъ старый вагабунда кончить свою исторію жити слѣдующими словами: Въ залгалъ дѣставъ я 1400 кнотвѣ и безъ числа рѣзокъ. — Якъ можъ сподѣвати ся, статистика сибиріискихъ вѣзницъ, промовляе противъ впливу тлесныхъ каръ. Чимъ частѣйшій и страшнѣйшій суть такіи кары, тымъ частѣйше они и повторяють ся. И чи-жъ можливе на свѣтѣ по-правити чоловѣка такими варварскими средствами?

Кромѣ кнотвѣ дѣстають арештанты и рѣзки. Та кара, въ очахъ власти вѣзницъ выдаеь забавкою, однакъ она въ своихъ наслѣдкахъ горша водъ кары кнотовой. Кару рѣзками може запрывадити кождого часу шефъ вѣзницъ, безъ лѣкарской присутности. Дуже часто калѣчють люде водъ рѣзокъ — а въ окрузѣ Корсаковъ, женщина при надѣтѣ, подъ рѣзками Богу духа воддала.

А що помѣжъ шефами вѣзницъ знаходять ся не только злодуюи и мошенники, але лучають ся и люде зъ серцемъ и зъ чутемъ людскимъ, доказуе отсей примѣръ: Директоръ вѣзницъ въ Иркутску бувъ на столько „неустрасимый“, що знѣсь бувъ зовѣъмъ тлесней кары. Карность по арештахъ поправила ся, арештанты навѣтъ будучи на поли не пробовали утѣкати. Однакъ правительство не далось переконати, и кары тлесней казало опять за-вести.

Столько находимо въ росіейской часописи про те варварство, котре ыть богоспасмой Россіи дѣеь при концѣ 19. вѣка. Поясненъ водъ себе не додаемо, бо якъ розумный и свободололюбный чоловѣкъ разъ перечитае — змѣркуе, що таке Россія, а що вольна Америка.

Lehigh Valley R.R.

In Effect May 15, 1898.
Пасажерскіи трени зъ Mt. Carmel до Buffalo, Scranton, Elmira, Wilkes-Barre, White Haven, Hazleton, Mauch Chunk, Allentown, Bethlehem о год. 7:28 и 9:40 до полудня; а 12:28 и 4:38 по полудню.
До Philadelphia и New York-у о год. 7:18 до полудня и 12:28, 4:38 по полуд. До Centralia, Shenandoah, Mahanoy City, Pottsville, Hazleton и до всѣхъ стаций въ оклицяхъ вуглевыхъ о год. 7:18, 9:40 до полуд. и 12:28, 4:38 по полудни.
До Shamokin о год. 7:30, 11:32 до полуд. а 2:30, 6:44 и 9:55 по полудни.
Экспресови трени до Philadelphia и New York-у о год. 7:18 до полудня; 12:28 и 4:38 по полудни.

Трени до Mt. Carmel.
Зъ New York-у о год. 8:20 до полудня и 4:10 по полуд. Въ недѣлю о год. 1:00 по полудни.
Зъ Philadelphia и о г. 4:10, 9:00 до полуд. и 4:30 по полуд. Въ недѣлю о год. 1:10 по полуд.
Зъ Pottsville о год. 9:45 до полуд. 12:35, 5:05 и 8:10 по полуд.
Зъ Wilkes-Barre о год. 8:00 до полудня, 2:58 и 5:35 по полуд. Въ недѣлю о год. 2:58 по полуд.
Недѣльни трени до: Philadelphia и New York-у и до всѣхъ стаций межъ тими мѣстами о год. 9:00 до полудня.
До Pottsville, Hazleton, Wilkes-Barre и до всѣхъ стаций въ оклицяхъ вуглевыхъ о год. 9:00 до полуд. и 5:55 по полудни.
Недѣльный тренъ до Shamokin о год. 10:21 до полуд. и 7:58 по полуд.

CHAS. S. LEE, Gen'l. Pass. Agent, R. H. WILBUR, General Supt.
УВАГА: Кто хоче фхати на Бесети, най купити собѣ тикетъ на лигайску желѣзницю, бо найтупня и найингодѣйшійна. По близшии информации удѣляйте ся до: J. BEN. GOULD, Agent L. V. R. R. Mt. Carmel, Pa.

Хто хоче записати собѣ правдыю хлѣпску газету, най пише на адресу: „HROMADSKYJ HOLOS“ UL. KLONOWICZA No. 4 Lemberg, EUROPE — AUSTRIA — GALICIA. Коштуе лишь \$1 00 на рѣкъ.

Dr. S. Blumberg,

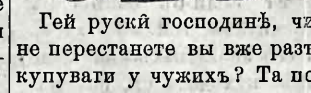
1707 Carson str. PITTSBURG, PA.
Кождый то знае, що въ Америцѣ шукають за такимъ докторомъ, котрый покончить свои науки въ старомъ краю. Д-ръ Блюмбергъ вывчивъ ся за лѣкаря на университетѣ въ Варшавѣ, а зложивши испытъ державный въ Филадельфиі о-сѣвъ въ Питсбургю. Дуже добрый докторъ. Розмовити ся можна по руски, англійски, нѣмецки и польски. — Якъ хорый зайде до него, заразъ выздоровѣе!

Dr. F. J. Meek

Д-ръ. МИКОЛАЙЧИКЪ Cor. Shamokin and Chesnut str.
Одинокий лѣкаръ, слабый на дѣла мѣсто. Лѣчитъ всякий хоробы совѣстно и въ короткомъ часѣ. Особливо незрѣванный лѣкаръ въ сиравахъ положничихъ. Говоритъ по англійски, по руски и по польски. Горячо поручаемо сего знаменитого доктора, нашимъ Русинамъ.

Руска бучерня.

— Russian Meat Market — OLYPHANT, PA. КУЗЬМЫ СВАЛЫ.

Гей руский господи, чи не перестанете вы вже разъ купувати у чужихъ? Та по що тягати ся за чужими, коли у своего Русина такъ само всего дѣстати можна. А отъ погляньте! Тажъ въ Олифантѣ есть вѣшь руский бучеръ Кузьма Свала. Мае вѣнъ свѣжѣ, добре, танае мясе всякого рода. Розвозитъ въ часѣ и пунктуально. Ану-жъ зайдѣтъ до него и попробуйте водъ него куповати мясе, а певно не пожалуете!

РЕСТАВРАЦІЯ и КЛАВІЯРНЯ.

* TROMETTER'S * (Тромейтеръ) Cor. Rock & Sunbury str. SHAMOKIN, PA. напротивъ National Bank.

Свѣдѣня, Обѣды, Вечери.

Въ кождомъ часѣ можна дѣстати такъ горячій якъ и зимній перекуски. Потравы прилагодженъ на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга пыльна и солидна. Особній покой для родинъ. — Найлучшій вина, пива, ликеры, виски и всѣ можливій напитки. Цѣна дуже мала. Препоручае ся вѣшь сю реставрацію, а передовѣшь приѣзднымъ. Пишучий сей адвертай-сментъ ручитъ за Тромейтера.

УВАЖАЙТЕ, ВО И ТО ВАЖНЕ!

Хто бы мавъ дѣяке право най не ходитъ по покутныхъ жидовскихъ, такъ знаныхъ тлумачахъ, але най удасть ся до правдового адвоката Вилиама Воколека, въ Скрантонѣ. Вѣнъ залагоджуе всякий справы въ кортѣ, а и сторокареви и зъ нимъ можна розмовити ся по руски.

Адресъ его такий: **W. Vokolek** ATTORNEY AT LAW, 502 Lackawanna Ave. COR. WASHINGTON AVE. Scranton, Pa.

Иванъ Глова.

JOHN GLOWA (POSTMASTER) **Excelsior, Pa.**
ОДИНОКИЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.
Всякій потрібный рѣчи до жита, якъ такожъ убраня майнерекы и звычайной можна купити. Посылае такожъ грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, таньо и беспечно
Продае шіфкарты.
Не водъ нынѣ вже знаютъ люде солидного Ивана Глову.

ВЕЛИКИЙ КОМПАНИЧНЫЙ СТОРЪ

Russian Mercantile Co. Ltd. — ВЪ — **Shamokin, Pa.** 327 Shamokin st.
Наибольшій руский компаничный сторъ въ Америцѣ. Заложеныи ще въ роцѣ 1889, а теперь побольшеный, украшеныи и на нову урядженыи. Новый домъ великий, красный, котрый компания купила 1896 року за \$18.000 показуе, що може компанична работа. — Всѣ розумный Русины валежатъ до тон компании, купують зѣ своего власного стору значить, спмагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою \$2000. Заряджае нимъ: **Теодоръ Федько**

LAUER BREWING CO.

въ READING, PA. ЗАЛОЖЕНЫИ 1866 року. — Вырабляе 25.000 бочокъ мѣсячно.
Пиво одного зъ наибольшихъ броваровъ въ Pennsylvania „LAUER BREWING CO.“ есть вольне водъ всякихъ примѣшокъ, и для того есть найздоровшимъ. Завѣдгы одной и той самой доброты и приемного смаку и есть споряджане подъ зарядомъ одного зъ найдобрейшихъ и досвѣдченыхъ пивоваровъ.
Вырабляе въ найльпшомъ гатунку Porter and Lager Beer, Stock Ale, Old Brown Stout and Porter in Vaults.
Сальонѣты и приватной родины повинни замавляти пиво лишь въ броварѣ:
LAUER BREWING CO. READING, PA.

Dr. John Szlupas

СВОЙ ДО СВОГО 421 Penn. Ave. SCRANTON, PA.
Знаменитый лѣкаръ. Довголтна практика дала ему способность стати добрымъ лѣкаремъ. Лѣчитъ успешню всякого рода хоробы. Мае такъ свой власну аптеку, въ котрой вырабляють ся дуже добрыи и помѣщи лѣкарствъ.
Розмовитъ ся по руски, литевски, по польски и по англійски. — На цѣлой оклицѣ знаютъ добре Шлюпаса!

J. BOBKOWSKI

ПРЕДПРИЕМЦЯ ПОХОРОНОВЪ.
Всякаянъ такожъ керчи на похоронахъ, хрестины и весѣла по дуже низкихъ цѣнахъ.
300 PEARL and MULBERRY st SHAMOKIN PA. Удавайте ся въ потребѣ до него.

J. LIACHOWICZ

(Ляховичъ) 425 Shamokin st. ШАМОКИНЪ, ПА.
Польско-литевскій zegar-мистръ и ювилеръ
Всякии направи zegarовъ выконуе точно. Таньо и въ короткомъ часѣ и за направи гарантуе. — Мае на складѣ великий выборъ zegarовъ золотыхъ и сѣбныхъ по дешевой цѣнѣ, и за доброту кождого zegara гарантуе. Обручки слобини, якъ хто купуе дѣстае въ подарунку гарный будѣкъ.
Стѣнныи zegary дае на выплать.

O. Murdza & Bro's

46. Second st. MT. CARMEL, PA. O. МУРДЗА и БРАТЬ.
Сторъ заосмотреныи въ найльпшій товары, спроваджованыи выростъ зъ найпершихъ складовъ. — Майже всѣхъ Русиновъ въ Mt. Carmel заосмотрюе въ живности. Продае такожъ одягъ майнерекы и посылае грошѣ до старого краю таньо, точно, скоро и беспечно.
Свой до своего — а до чужого не ахай ся. Жидовъ оминаятъ въ далека!

Гавриль Малинякъ

Гуртовной складъ (Wholesale) 20 Market st. SHAMOKIN, PA.
Мае завѣдгы на складѣ свѣжѣ добре пиво въ великихъ и малыхъ бочковъ зъ наилучшихъ броваровъ, горѣвки (whiskey) и лѣкеры найльпшого гатунку
Братя! замовляйте у своего!

William D. Chmielewski, 231 E. Centre str. SHENANDOAH, PA.
Панове сальонѣты зъ Шенандоръ и всѣ, що хочете набути для себе виски, пива темперу въ большій склякосты, зайдѣтъ до В. Хмѣльовского и замовляйте напатки у него. — Най не зарабатываетъ зъ вѣшь чужий, дайте заробити своему, божъ Хмѣльовскій честный и справедливыи чоловѣкъ — „Свободу“ пронумеруе.
Купуйте у него!

William D. Chmielewski,

Читайте и улажайте.
Стань и огляни всѣ возы для бучеровъ, гросерниквѣ, голсельниквѣ (до розвожени пива) и розличной другий, роблений зъ найльпшого матерялу и найльпшой работы.
Головне ковальство Специально вырабляють ся желѣзныи плоты, и обгордження надробниквѣ.

J. V. Zimmerman

Cor. Independence and Market str. SHAMOKIN, PA.
THOMAS A. ULJACKAS & JOSEPH RAUTKIEWICZ 436 Cherry str. SHENANDOAH PA.
Гей темаерансы, читайте! Хто зъ вѣшь хоче дѣстати доброго темперу и вѣшь бир-у въ бутелькахъ най зайдѣ до гуртовного складу Т. Улячка и п. Райткевича а певно не пожалуе.
Ану попробуйте!